

Lev se srdcem ze zlata

**Plemeno má
schopnost
budit
v lidech
sympatie**

Leonberg r

Leonberg r: už jméno samo naznačuje, s kým budeme mít tu čest. Lev v názvu je nepřehlédnutelný. A nejen tam. Leonberg r se králi zvířat podobá zlatou barvou a navíc v sobě má má hodně ze lví vznešenosti a důstojnosti.

Není to náhoda. O vytvoření psa podobajícího se lvu tvůrci plemene programově usilovali. Však se také jeho předobrazem a patronem stal lev z erbu německého města Leonberg. Právě tam plemeno před více než stoletím a půl vzniklo.

Průkopník moderní kynologie

Leonberg r jako plemeno je oficiálně uznáván již od roku 1846. Patří tím pádem k průkopníkům moderní kynologie a chovu čistokrevných psů.

Ve 2. polovině 19. století začali Evropané nalézat zalíbení ve výstavách psů. Pokud se dříve konaly podobné akce jen zcela výjimečně, nyní dostávali majitelé ušlechtilých psů stále více příležitosti k tomu, aby své svěřence mohli představit širšímu publiku. A veřejnost toho vděčně využívala.

Nejvíce ji fascinovali velcí psi, kteří se

Leonberg r jsou přátelští a společenský, málokdy vyvolávají konflikty

v té době těšili neuvěřitelné oblibě. Mezi „nóbl lidmi“ od šlechticů přes bohaté továrníky až po vzrůstající se obchodníky se velmi cenilo, když se někdo mohl blýsknout impozantním průvodcem po svém boku, živým důkazem své movitosti. Vždyť jen bohatí lidé si mohli dovolit žít tak nákladně tvory! Pší obři se stali symbolem společenské prestiže a dobrého postavení.

Přítom předkové leonbergra, často souhrnně označovaní jako „horští psi“ nebo „alpští psi“, byli zpočátku v rukou prostých řemeslníků, řezníků a pekařů. Je jasné proč: řemeslníci provozující také obchod potřebovali velké psy s výrazným strážním instinktem, kteří by je ochránili před zloději a pochybnými existencemi.

Vlastnit ho patřilo k dobrému tónu

Jakmile však o tyto psy začaly projevovat zájem vyšší společenské vrstvy, zákonitě to probudilo také aktivitu podnikavých obchodníků se psy.

Mezi nimi vynikl zvláště jeden: Heinrich Essig (1808 - 1889), jenž začal chovat psy typu leonbergra. Jako výchozí plemena použil údajně novofundlandské psy černobílého zbarvení a také svatobernardské a pyrenejské horské psy. Leonberg r zpočátku ještě neměli svou typickou zlatou barvu, byli převážně bílí s různě barevnými, často zlatými skvrnami.

Essig sám o původu svých zvířat v dopise z roku 1877 adresovaném jinému obchodníkovi se psy píše: „Mojí psi, které chovám od roku 1846, jsou výsledkem podařeného křížení novofundlandských psů a původních psů z Hory svatého Bernarda, jež jsem potom vylepšil ještě velkými vlčími psy z Pyrenejí, odkud pocházejí také bernardýni; jsou největším plemenem dlouhosrstých psů vůbec, u nichž se velikost pojí s krásou a chytrostí.“

Foto Minerva, Martin Smrček

Vyzařuje z něj klid a rozvaha

Navzdory své velikosti si leonberg r rádi hrají

Lev se srdcem ze zlata

Essigovi se skutečně podařilo tak, jak měl v úmyslu, vytvořit nové plemeno vzezřením se blížící lvu a vzbudit o ně patřičný zájem. Používal k tomu nejrůznější „reklamní“ prostředky, jimiž předběhl svou dobu: například nechával své psy malovat věhlasnými malíři a tisknout jejich portréty na pohlednicích a dopisnicích, takže se stali známými nejširší veřejnosti, díky poště doslova na celé světě. Essig jednu dobu prodával několik stovek psů ročně, což byl počet na tehdejší dobu nevídaný. Zvláště výstavně úspěšní jedinci byli nabízeni za horentní a v té době neslýchané sumy. Vlastnit je patřilo k dobrému tónu. Když se podíváme do minulosti, v okruhu milovníků leonbergů bychom našli celou řadu prominentů: patřili mezi ně slavná rakouská císařovna Sissi, Napoleon III., Richard Wagner a také kancléř Bismarck, jinak známý spíš jako vyznavač německých dog.

Úspěch se neodpouští

Leonbergři se stali skvělým obchodním artiklem. Dobře se prodávali nejen v Německu, ale i v dalších zemích. Ovšem Heinrich Essig byl v kynologických kruzích považován za osobnost poněkud spornou. Lidé, kteří od něj měli psy, si ho sice většinou pochvalovali, mnozí jeho kolegové na něm ale nenechali nit suchou.

Našli se lidé, kteří tvrdili, že v horách Badenska - Württembergska žili velcí dlou-

Leonbergři jako mimořádně velcí psi potřebují důslednou výchovu

hosrstí psi už celá staletí a že jedinou Essigovou zásluhou bylo, že zástupce těchto psů vyhledal, shromáždil a dal jim „komerční“ jméno leonbergr.

Jiní Essigovi zase vyčítali značnou nejednotnost jeho psů, tvrdili, že "co leonbergr, to samostatné plemeno". K těmto hlasům se připojil i autor legendárního Světa zvířat Alfred Brehm. Jednu dobu bylo plemeno leonbergr dokonce vyškrtáno z oficiálního seznamu, takže od roku 1876 nesmělo být pod tímto jménem hlášeno na výstavy. Buď mohlo být vystavováno pod označením „alpský pes“, nebo bylo přiřazováno k podobným plemenům. Léta slávy vystřídala léta úpadku. Opravdu nechybělo mnoho a leonbergr jako plemeno by zmizel z povrchu zemského. Naštěstí k tomu nedošlo. V roce 1895 byl ve Stuttgartu založen Internationaler Klub für Leonberger Hunde. Další ohrožení existence mimořádně velkého a nákladného plemene znamenala 1. světová válka i následně těžké poválečné období. Plemeno se opět podařilo zachránit v hodině dvanácté díky dvornímu fotografovi Stadelmannovi, jenž shromáždil zbytky plemene a chov obnovil. Když pak plemeno, byť s dalšími šrámy, přežilo i 2. světovou válku, mělo vyhráno.

Pohyb ano - ale s mírou

I když prvotním impulsem pro vytvoření leonbergra bylo uspokojení poptávky po velkém, impozantním, krásném psu, exteriérová kritéria nebyla naštěstí ani na počátku jediná. Od počátku byl kladen důraz také na povahu. Již v roce 1876 psal jistý Theodor Hering v časopise Gartenlaube: „Ačkoliv se pokládám za velkého milovníka psů a rukama mi prošla už stovka představitelů nejrůznějších ple-

men, jednoznačnou přednost dávám plemeni leonbergr coby nejkrásnějšímu, duševně nejdokonalejšímu a nejušlechtlejšímu... Jeho věrná povaha milující děti, mimořádná přítulnost a vůbec skvělé duševní schopnosti tohoto plemene jsou dostatečným důvodem pro to vybrat si právě leonbergra za miláčka a kamaráda." Tato slova by dnešní milovníci leonbergů jistě ochotně podepsali. Impozantní psi obr pozoruhodné kohoutkové výšky se dodnes těší velké popularitě. Ti, kdož ho znají, oceňují především jeho sebevědomí a vyrovnanost. Zatímco v minulosti býval prestižní záležitostí horních deseti tisíc, v současnosti se z něho stal oblíbený rodinný pes. Jeho vyrovnaná povaha jako kdyby ho přímo předurčovala k životu v rodinách s dětmi.

Přítom leonbergr zároveň je schopen dobře zastat i funkci hlídače a ochránce. Je pravda, že pro to nemusí mnoho udě-

Standard krátce

FCI ČÍSLO: 145

ZEMĚ PŮVODU: Německo

POUŽITÍ: Rodinný, doprovodný a hlídací pes

CELKOVÝ VZHLED: Mimořádně velký, silný, svalnatý, přesto však elegantní pes. Vyznačuje se harmonickou tělesnou stavbou a sebevědomým klidem.

POVAHA: Ani bojácná, ani agresivní, přátelská k dětem, poslušná, nebojácná, sebejistá, vyrovnaná, střední temperament, necitlivý vůči hluku, učenlivý

VELIKOST: Psi v kohoutku 72 až 80 cm (doporučený průměr 75 cm), feny 65 až 75 cm (doporučený průměr 70 cm)

SRST: Středně měkká až hrubá, dostatečně dlouhá, přiléhající, nedělí se po pěšinkách

ZBARVENÍ: Líví, červené, červenohnědé, pískové a všechny kombinace těchto barev, vždy s černou maskou

INFO: Moravskoslezský klub chovatelů a přátel leonbergerů, www.leonbergerclub.info
Klub chovatelů leonbergerů www.leonberger.cz

lat. Většinou už sám jeho impozantní zjev, který jen zřídkakdy musí zdůraznit hlubokým štekotem, plně postačí k tomu, aby se zloději domu i zahradě obloukem vyhnuli.

S leonbergrem se často setkáváme na venkovských usedlostech nebo u domů s velkými pozemky. Tam mu je dobře, protože to je pes, jenž kolem sebe potře-

Je to velký, impozantní, krásný pes s delší srstí

Zlatá barva leonbergra má připomínat lva. Patrné je to zvláště na slunci.

buje prostor. Ale pozor: když je leonbergr nucen trávit svůj čas o samotě v kotci nebo na zahradě, trpí a nevyvíjí se. Také to neznamená, že by tento „medvídek“ nepotřeboval žádný další pohyb. Naopak: pravidelné procházky mu dělají dobře fyzicky i duševně a dokáže je ocenit. Výhodou je, že nemusí být přehnaně dlouhé. Leonbergr totiž má jen střední potřebu pohybu. Rozhodně bytostně neprahne po rychlých aktivitách na cvičišti agility ani netouží doprovázet svého pána během vedle kola nebo po boku koně. Pobyty na zahradě a dvě přibližně půlhodinové procházky denně mu úplně stačí. Přesto to není žádný lenoch a někdy dokáže projevit až překvapivý temperament, zvláště když se rozdovádí při hře se svými lidmi.

Medvídek s pevnými nervy

Z leonbergra vyzařuje klid a rozvaha. Je to obrovský líbivý „medvídek“ s nervy ze železa, kterého hned tak něco nerozhází. V situacích, kdy by jiní psi propadli pa-

nice nebo nervozitě, zůstává nad věcí, ať už kolem něho pobíhá klubko rozdováděných dětí, nebo přímo na něj upadne vrávorající batole.

Zkušení majitelé leonbergrů vždy zdůrazňují jejich náklonnost k dětem. V tomto ohledu jim možná pomáhá i tradovaná necitlivost vůči hluku. A také jejich vyrovnaná povaha a ochota podřídit se. Což přirozeně neznamená, že by při kontaktu s dětmi nebyla namístě opatrnost. Ani ten největší psí dobrák nesmí

Leonbergr by měl mít přístup do bytu, aby mohl být se svými lidmi

být v tomto směru přetěžován. Proto i leonbergři musí mít možnost stáhnout se někde do ústraní, když toho je na ně moc. A malé děti s nimi zásadně neponecháváme o samotě!

Sepětí s rodinou, ať už jsou v ní děti, nebo ne, je pro leonbergra vůbec mimořádně důležité. Dokáže si vychutnat každou pozornost, ať už jde o pohlazení, hru, nebo citlivé vykartáčování, protože hustý kožich nějakou, i když ne příliš velkou, péči přece jen vyžaduje. Jeho středně měkká nebo hrubší srst je poměrně dlouhá a hustá a žádá si dobrý kartáč. Vzhledem ke svým rozměrům je leonbergr poměrně náročný také na potravu. Milovníkům plemen to však zjevně ani v nejmenším nevádí. Vždyť jinak by nedokázalo přežít déle než 160 let!

Od pohledu sympaták

Leonbergr má schopnost budit v lidech sympatie. Ačkoliv jeho držení už dávno není vysoce módní záležitostí a na společenské prestiži také nikomu nedodá, chov plemene je dnes rozšířen prakticky

Lev se srdcem ze zlata

Leonberg je pes středního temperamentu

po celém světě. Nadšené příznivce a chovatele leonbergrů dnes nenajdeme jen v Evropě včetně naší republiky, mnoho jich žije také v USA.

Tito až 80 centimetrů vysokí psi jsou známi tím, že se dokážou bez problémů přizpůsobit životnímu stylu své rodiny. Pocházejí-li od seriózního chovatele a jsou-li dobře vychováni, jejich rozměry vlastně nikomu nevadí. V podstatě je lze bez problémů brát téměř všude s sebou. A reakce veřejnosti bývá většinou pozitivní. Samozřejmě existují lidé, kteří na velké psy pohlížejí s nedůvěrou. Ale i ti se

většinou dají přesvědčit suverénním klidem a vyrovnaností leonbergra.

K čemu se hodí

Všude, kde je chován, je leonberg ceněn především jako rodinný pes. Zároveň bývá pokládán také za spolehlivého průvodce a hlídače.

Leonberg v sobě ale skrývá mnohem víc, jen o tom málokdo ví. Není to sice klasický sportovní pes, ale má potenciál kvalitního záchranáře. Horskou službou v Německu i v Rakousku je prý s úspěchem využíván jako lavinový pes. Má

také velmi rád vodu a uplatňuje se jako vodní záchranář. Výborně a jistě plave, takže mu nečiní sebemenší problém dotáhnout ke břehu třeba i malý čln. Klidní trpěliví leonbergři se dobře uplatňují i jako canisterapeutičtí psi. V podstatě záleží jen na majiteli, jakým směrem svého psa povede: zda se spokojí s tím, že mu bude dělat společnost a dodávat mu pocit bezpečí, nebo zda se bude snažit dostat z něho maximum - třeba i ve prospěch ostatních.

Bez výchovy to nejde

Leonberg je pes s velkým srdcem, kam se toho vejde hodně. Nejen že bouřlivou láskou zahrnuje svou lidskou smečku, většina leonbergrů má ráda lidi obecně. Nadšeně jako staré známé přivítají i návštěvy, které přicházejí jednou do roka, pranic jim nevadí zaměstnanci pošty ani řemeslníci. Jsou tak vstřícní, že se jim navzdory respekt budícím rozměrům daří nacházet nové přátele všude, kde se ocitnou. Je ovšem na páníčkovi, aby dokázal obrovskou, byť pozitivní energii leonbergra dostat do patřičných mezí. Jistě ani jemu nebude vždy milé, když ho po návratu bude doma vítat kolos, jenž proti němu ve svatém nadšení vrhne veškerou svou nemalou tělesnou hmotnost.

Raná socializace a láskyplná, přítom však důsledná výchova jsou u tohoto plemene absolutní nezbytností. Leonbergři totiž mívají svoji hlavu a mohou být i tvrdohlaví. Jistě chápete, že potýkat se s takovým těžkotonážním tvrdohlavcem denně po dobu deseti let není žádná zvláštní zábava. Zabránit tomu může jen včasná výchova.

Pokud leonbergrovi vytvoříte vhodné životní podmínky, rozvine se u něj příjemná povaha a veškeré výše popsané kvality, jež umožnily jeho dosavadní úspěšnou, už 160 let dlouhou existenci.

Nikdo není bez chyby

Ale nikdo nejsme bez chybičky - a své slabiny mají i leonbergři. Málokdy vynikají velkou poslušností a mívají sklon k pohodlnosti. Majitelé by to rozhodně neměli podporovat, měli by se svým psem vyrážet ven za každého počasí a snažit se podpořit jeho duševní rozvoj. Tento pes v sobě skrývá velký potenciál, jenž se však uplatní pouze tehdy, když ho jeho majitel bude aktivně podporovat.

K nevýhodám patří i poměrně krátká průměrná délka života, která se pohybuje jen kolem 8 až 10 let. To však není specialita leonbergrů, jedná se o problém všech obřích plemen.

Gabriela Metzová a les